

Llibret
2022

AGRAÏMENTS ESPECIALS

Esta comissió ha rebut subvencions de la Regidoria de Cultura Festiva per a les activitats de les Falles del 2022

**AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA**

**GENERALITAT
VALENCIANA**

**DIPUTACIÓ DE
VALENCIA**

Colze a colze amb els Ajuntaments

I també volem agrair, molt especialment, a tots els fallers i amics que han col·laborat amb la nostra comissió.

**Síguenos en
Facebook**

**Suscríbete a nuestro
Canal de Youtube**

LA FALLA PINTOR DOMINGO - GUILLEM DE CASTRO

Quiere agradecer la subvención recibida por la
Diputación Provincial de València para las Fallas 2022

MUCHAS GRACIAS

#Falles2022

**DIPUTACIÓ DE
VALENCIA**

Colze a colze amb els Ajuntaments

Salutació del nostre President

Un año más, y van diez, tengo el honor de dirigirme a través de este gran llibret a toda la Comisión, amigos, colaboradores y vecinos.

Llevamos dos años muy difíciles y aunque en septiembre pudimos celebrar unas **NO FALLAS**, este bichito, que quiere formar parte de nuestras vidas, nos está condicionando en nuestro día a día y por supuesto en la actividad festejo fallera. Pocas actividades y juntas hemos podido realizar, pero las nuevas tecnologías nos han permitido mantenernos unidos, aunque haya sido virtualmente.

Lo que tengo muy claro que una Comisión como Pintor Domingo Guillem de Castro, con casi 150 años de antigüedad, no va a sucumbir a esta pandemia, es más, hemos aumentado nuestro censo con tres nuevos miembros, y debemos seguir reinventandonos y mantener nuestra esencia fallera que nos hace diferentes e incluso damos envidia sana dentro del mundo fallero.

Realmente no se puede saber desde que se escriben estas palabras hasta la semana fallera, como se puede desenvolver la situación sanitaria, pero espero que con la ayuda y buena voluntad de los **26 VALIENTES** de esta comisión, pasemos unas felices fallas y que nos sirvan de cimentación y sólidas bases para la continuidad y crecimiento .

AMUNT PINTOR DOMINGO. AMUNT LES FALLES. VIXCA VALENCIA

EL Presidente, **José Manuel Muela.**

CONTINGUTS

LLIBRET 2022 - A.C. FALLA PINTOR DOMINGO-GUILLEM DE CASTRO

6 ARTÍCUL **SENTIMENT DIVIDIT, COR PLE**

8 ENTREVISTA A **CARMEN SANCHO DE ROSA**

14 ARTÍCUL INVESTIGACIÓ **L'EVOLUCIÓ DE LES FALLES**

20 **RECOMPENSES JUNTA CENTRAL FALLERA**

21 **COMISSIÓ EJERCICI 2020**

22 **LA NOSTRA FALLA**

24 **EXPLICACIÓ I RELACIÓ DE LA FALLA**

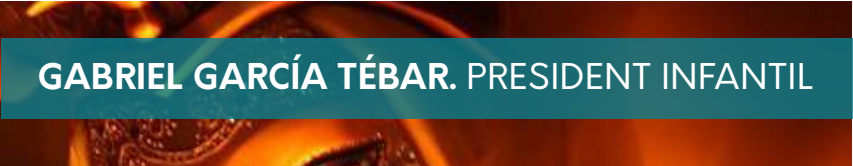

43 **POEMA EL TRATJE DE LLAURADORA**

44 **ARTÍCUL INVESTIGACIÓ UNAS FALLAS ECONÓMICAS**

49 **LLIBRET INFANTIL**

50 **GABRIEL GARCÍA TÉBAR. PRESIDENT INFANTIL**

52 **ENTREVISTA AL NOSTRE PRESIDENT INFANTIL**

53 **COMISSIÓ INFANTIL**

54 **LA NOSTRA FALLETA**

56 **ELS NOSTRES RECORDS. ÀLBUM FOTOGRÀFIC**

65 **PROGRAMA D'ACTES I FESTEJOS**

70 **HIMNE REGIONAL**

71 **COLABORADORS I AGRAÏMENTS**

83 **CINECITTÀ CRÈDITS**

De còm la festa ha marcat la meua vida no ho sé, però s'ha endinsat dins meu, acarontant la meua ànima, plenat-me el cor i correuent en forma de passió per les meues venes desde menuda. Allò que sí tinc clar és que de sentiments i amor per la festa, dividit i al mateix temps ple, el cor tinc.

“MÀGIA I COLOR,
ON EL SOMNIS
DE TOT UN ANY
QUEDEN PLASMATS”

Mora Marina de naixement, al meu Ontinyent natal i pertanyent a la Falla de Pintor Domingo a la meua benvolguda València. Sentiments arrelats de bressol i emocions noves que m'han captivat.

No recordé cap Agost que no estiguera marcat per la gellaba a punt, l'olor a polvora, i els trets amigables entre els bàndols Moro i Cristià; l'encant de desfilat de nit amb el pas incessant de les comparses al só del timbal, la percussió i les dolçaines. El nostre morenet guiant-nos a la nostra desfilada plena marcada per la nostra devoció.

I quina sort la meua de reviure aquesta vibració que em plena de goig al Març, a l'època del vers i la flama. A la ciutat on un clamor incessant regolfat a cada cantonada, on la passió de ser festers fallers fa esclatar en vïtols i alegrïa a qualsevol. Olor a bunyols i aiguardent, el calfred despampanant que et recorre el cos al sentir la mascletà, i el sorollós cridar de la gentada que plena de vida els carrers de la nostra València.

Màgia i color, on els somnis de tot un any queden plasmats; i, els nervis continguts i la il·lusió, al cremar la falla desborda i emana en forma de llàgrimes que baixen fins l'ànima; i espurnes de foc que s'esfumen al cel.

Explosió vibrant que em fa sentir-me viva, em fa pensar en la sort que tinc de conuiure amb tradició i cultura de la nostra terreta, de formar part, de fer festa; de SER festa.

Nerea Ribera Navarro

SENTIMENT DIVIDIT COR PLE

“CUANTO MÁS GENTE PARTICIPE DE LAS FALLAS, MÁS IMPORTANTE SERÁ LA FIESTA”

Carmen Sancho de Rosa recuerda como si fuera ayer su reinado como Fallera Mayor de Valencia 2014. No es, desde luego, un recuerdo pasajero. Al contrario, perdura para toda la vida, sobre todo cuando las Fallas corren por sus venas desde cuna, pues toda su familia es una gran apasionada de la cultura y tradiciones valencianas.

“HAY QUE ESTIMULAR A LOS FALLEROS PONIENDO LA ILUSIÓN Y EL CONVENCIMIENTO DE QUE LAS FIESTAS VAN A SER COMO SIEMPRE”

A pesar de que la pandemia ha hecho estragos económica y socialmente en todos los sectores a nivel mundial, incluidas las fiestas josefinas, Carmen Sancho cree que ya es hora de reivindicar y fomentar la fiesta para poner de nuevo en valor unas fiestas universales, que son patrimonio de la humanidad. De todos estos aspectos habla la que fuera fallera mayor de Valencia para la Falla Pintor Domingo-Guillem de Castro sin perder la sonrisa ni el encanto que cautivó al mundo entero en aquel inolvidable reinado.

¿Cómo recuerda su reinado?

Para una mujer valenciana es lo máximo a lo que se puede aspirar. Una experiencia que no vives sólo tú, también tu familia y los más allegados.

Es una experiencia inolvidable

Por supuesto. Fue una alegría para mí y mi familia. Los recuerdos de aquel año duran hasta el día de hoy porque no es sólo lo que vives en ese momento, sino todo lo dejas de aquel año por las personas que conoces; por los actos más importantes a los que vas... Además, todos años, quieras o no, revives aquel instante.

¿De qué forma?

Pues sin ir más lejos el último fin semana de enero, con motivo de la exaltación de la Fallera Mayor de Valencia 2022, Carmen Martín. En ese momento, estás reviviendo y acordándote de tu etapa y cómo lo viviste. Cada vez que eso sucede, te remontas al año de tu exaltación. Es un acto realmente emotivo como el de todos los que rodean a las Fallas.

Cómo han cambiado las Fallas desde que se decretó la pandemia en marzo de 2020...

Da mucha pena porque nuestra fiesta no es sólo un foco de cultura, también es una diversión para todos los falleros. Supone mucho para la economía valenciana. Hay muchas familias que viven de eso. Conozco a mucha gente que vive de todo lo que rodea a estas fiestas y es una verdadera lástima porque ha supuesto un paro económico brutal, muy importante, para muchos de ellos. Hablo de pirotécnicos, indumentaristas, músicos, floristas, peluqueros... El mundo de las Fallas reúne a un gremio muy amplio.

Las Fallas de 2021, celebradas de forma extraordinaria en septiembre, fueron un punto de inflexión. Una forma de pasar página a las Fallas de 2020 que se suspendieron para poder mirar con esperanza el futuro. ¿Cree que las Fallas 2022 serán, por fin, normales?

Eso deseamos todos, sinceramente. Creo que las Fallas de 2022 serán, seguro, menos descafeinadas que las de 2021. Las de 2021 fueron para cerrar un ciclo y retomarlo. Los monumentos llevaban arrastrándose casi durante dos años con las mismas falleras mayores, etc. Había que dar carpetazo a un ejercicio para abrir nuevos presupuestos y volver a empezar.

¿Son compatibles las Fallas con la pandemia? Es una fiesta proyectada hacia la calle, al aire libre que es lo que más se valora hoy en día.

Creo que hay que aprender a vivir ya con la pandemia, ya que es un virus que parece que ha venido para quedarse, aunque habrá que

hacerlo con sentido común. Me imagino que habrá que acostumbrarse a las mascarillas por prudencia, aunque veremos en qué situación sanitaria nos encontramos cuando las fiestas encaren su cuenta atrás para arrancar.

Unas Fallas sin mascletà en el Ayuntamiento; sin Nit del Foc en el cauce del río Turia, sin pasacalles, sin Ofrenda de Flores a la Virgen con público... Eso no serían Fallas.

Desde luego que no. No sé qué grado de incidencia tendrá la pandemia en marzo, si afectará o no a las Fallas. Yo espero y deseo que no, porque lo ideal es que podamos ya convivir con la pandemia porque casi todos estamos inmunizados. Me preocupa el tema de la Crida porque es un alto multitudinario, por la noche, un acto totalmente festivo... Desconozco cómo se llevará a cabo pero igual habría que limitar los representantes por comisión. No obstante, el virus convive con todos nosotros y estamos haciendo ya vida normal.

¿Confía entonces en que las Fallas regresen con todo su esplendor?

Actualmente hacemos vida normal y con la variante Ómicron, menos agresiva. Dentro de la prudencia, espero que se puedan celebrar todos los actos con relativa normalidad. La población, cuando llegue marzo,

estará más inmunizada y lo suyo sería afrontar las Fallas como las hemos conocido siempre, que es lo que necesitamos falleros y falleras. Ser fallero no es obligación de un valenciano, es un sentimiento y un gusto serlo. Creo que sería bueno estimular las ganas de la fiesta fallera y de vivirla. Hay que estimular a los falleros poniendo la ilusión y el convencimiento de que las fiestas van a ser como siempre.

¿Cómo se recupera ese espíritu fallero, que se ha visto arrinconado por la pandemia?

Recuperando la esencia de las Fallas y que la gente vuelva a tener ilusión por hacer las actividades que hacía en las Fallas de siempre como ir a ver a la mascletà a la Plaza del Ayuntamiento; ver desfilas a las comisiones tras la entrega de premios; acudir a la Ofrenda y a la Plaza de la Virgen; presenciar los castillos, etc. No hay solo que apoyar a las Fallas, también a toda la gente que se dedica a disparar mascletaes y castillos. Apoyar, en definitiva, a todo el colectivo fallero.

Las comisiones pequeñas, la de muchísimos barrios humildes, son la base del mapa fallero de Valencia y provincia. Quizá las que más oxígeno necesitan para mantenerse.

Las Fallas en general tienen un componente económico importante para poder sobrevivir. El Ayuntamiento ayuda mucho a todas las comisiones, pero es la gente al fin y al cabo los falleros, quienes con sus aportaciones y actividades anuales las hacen posibles. Es necesario que toda la gente participe porque cuanto más gente lo haga, más importante será la fiesta.

¿Cuáles son los actos falleros que más disfruta?

Como fallera de a pie me quedo con la Plantá. Creo que es el acto que culmina la esencia de la fiesta, donde las Fallas muestran su proyecto tras un año de esfuerzo. Es el momento más importante, sobre todo de una Falla monomontalista como de la que vengo yo: El Mercado Central. Si me quedo con algo también es con la Ofrenda a la Virgen. En mi reinado fue el acto más emotivo porque cuando entré en la Plaza de la Virgen, me esperaba, como es tradición, mi Falla, la comisión del Mercado Central... Ver a toda mi gente de toda la vida; a mi familia y personas gente que hacía tiempo que no se vestían, con sus mejores galas para un acto tan sentido, me emocionó muchísimo. Cantar el Himno Regional en la Plaza de la Virgen es otro momento muy especial y auténtico. Fue lo más bonito.

Carmen Sancho de Rosa
Fallera Mayor de Valencia 2014

L'EVOLUCIÓ DE LES FALLES

La majoria dels primers documents existents a les Falles com hui les coneixem –incloent un manuscrit valencià de l'any 1693 pertanyent a la col·lecció de don *Rafael Solaz* que diu que “en València es varen posar moltes falles o fogueres” – no fan menció a cap ninot, sino que sempre fan referència a fogueres, antorches o un atre tipo d'allumenament com fanalets o cresols. Existixen hipòtesis orals, no documentades, que situaven les primeres falles com a celebracions dels equinoccis i solsticis, on era costum encendre fogueres.

En 1806, l'arqueòlec i polític francès, *Alexandre Laborde*, en la seua estància en València, cataloga lo que varen vore els seus ulls com a “representacions teatrals de fusta i enceses en

“DEL
SIMBOLISME
DE LA LLUM
I EL FÒC A
L'ESTUDI EN
UNIVERSITATS”

llames, denominades Falles”.

Esta primitiva escenografia, recollida en el seu escrit, no era considerada com una festa en sí mateixa, sino com un festeig emmarcat dins de la celebració de la festivitat de Sant Josep.

Document gràfic sobre les Falles de 1860

Aixina mateix, un ciutadà cridat *José Calasanz Biñeque*, en la seua visita a València en 1818, descriu, en el seu diari personal, unes falles que es componien de figures de palla i draps, burlesques, montades sobre cadafals que eren reduïdes a cendres.

Estos són els orígens escrits més antics d'una de les festivitats més conegudes mundialment. Les Falles en poc més de 200 anys han passat casi de la més absoluta clandestinitat a convertir-se en un jagant econòmic, social i cultural que ha posat a València en primer pla dins del context global. De fet, hui en dia la festa és objecte de les més desenrollades investigacions i inclús s'ensenyà en les Universitats Valencianes.

Any 1920. Cant de l'Estoreta Vellea

La gran evolució de les Falles en les últimes dècades ha estat lligada sempre a la major identitat valenciana i a la major redefinició i protecció de la cultura en Espanya, fet que ha provocat que els sectors intel·lectuals i del món universitari

s'acosten cada volta més a la festa fallera. Lo que abans era casi irrellevant investigar o poc intel·lectual ara és objecte d'enaltiment de les senyes i rails identitàries valencianes.

L'història de les Falles té un abans i despuix de 1849, any en el que el diari *El Cid* publica la primera crònica de la festa. En 1876, la '**Guia urbana de València: antiga i moderna**', escrita pel marquès de Cruilles arreplega la tradició del '**estayo parot**', una espècie de llums de gancho que se sostenien

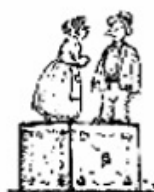
**PAROT
+ CRESOL**

**PAROT
+ RESTANTS
DE FUSTA**

**PAROT + ROBES
VELLES + RESTANTS
DE FUSTA**

**PRIMERS
NINOTS**

en un pal, a modo de canelobre, quan es cremaven les carraques velles a les portes dels tallers dels fusters valencians per a celebrar el fi de l'hivern, en vespres de la festivitat del seu patró Sant Josep.

Dos anys més tart ix a la llum un dels documents més antics dels que es té hui constància, que va escriure l'impressor *José de Orga* en el '**Ansisam de totes herbes**' i publicat per *Constantí Llombart* en 1878. Segons Orga, l'italià *Félix Casalis* va plantar una falla en la Plaça de Santa Catalina, en 1820, en la que es satirisaba la recent caiguda de Fernando VII. Precisament, en el lloc a on hui es planta una de les falles més longeves del Cap i Casal, la Falla de la Plaça de la Reina, també coneguda com la Falla del Tio Pep, que en 2020 va complir 200 anys.

Despuix d'un ardu treball per a conèixer l'evolució històrica de la festa, trobem les primeres referències importants sobre les Falles a principis del segle XIX. Documents que apleguen a conte gotes. En 1903 trobem pinzellades en aquells romàntics **Diaris de Viage per Espanya**, com el de *Lady Holland* o en les primeres guies sobre el gremi de fusters que parlaven ya de monuments fallers en la dorada época foral.

Apareixen les primeres 'guies' a on va ser possible trobar un major sentit a tota esta celebració de fòc i simbolisme de llum. Varen ser els **primers 'llibrets'** de falla i les revistes falleres a les que es podia accedir a una importantíssima informació sobre l'història contemporànea de la ciutat i la festa.

En la dècada dels 30 apleguen les primeres grans investigacions històriques de les Falles degut a que la festa s'estenen per tota la ciutat i per bona part de les comarques centrals de tot el territori valencià.

Pero l'evolució de les Falles sofríx un desgast constant per l'utilització política que es va fer tant en la Guerra Civil i en la capitalitat de la República en 1937, ya que se li va tildar de festa revolucionària, i sobretot, els casi 40 anys del franquisme en els que se li va sometre a una enorme instrumentalització: no es va poder lliurar de la censura i la manipulació, lo que va dur a l'escissió històrica entre les Falles i el món intel·lectual fins a ben entrats els anys 90.

En la década dels 50 i 60 apareixen els documents de major importància i que hui en dia formen gran part de la base documental que posseïxen les Falles i els inicis dels estudis sobre la festa.

Apareixen els **primers llibrets de la sàtira**, un gènere que es va iniciar en el segle XIX, en una figura clau com va ser l'autor suecà *Bernat i Baldoví*, i que va experimentar el seu màxim auge en els anys 50 i 60, gràcies a autors com *Emili Panach* o *José Bea Esquerre*.

Décades en les que també es troben archius sobre l'**evolució estètica dels ninots indultats**, de les activitats de les comissions falleres; escomencen a aparéixer els primers grans ensajos sobre l'història global de la festa. L'escriptor *Joan Fuster*

Izq: Primer Llibret (1855) - Der: Primer Cartell (1929)

arreplega en un llibre 20 articles en els que va parlar per primera volta no només dels orígens i història de les Falles i de la seua geografia, sino que va profundisar en la pròpia significació de les Falles, dels seus aspectes positius i negatius i de la seua dimensió sociològica; pero, ademés, va desgranar tot lo que rodejava a la festivitat: les bandes de música, la pirotècnia, l'indumentària, la gastronomia..., en definitiva es parla d'una festa que cada volta posseïx una major institucionalització a tots els nivells.

Nos adinsem en la década dels 70, s'acosta la democràcia, que és un punt d'inflexió en la festa, ya que les Falles comencen a destacar més per les seues connotacions soci-culturals i econòmiques que per les

folklòriques. En els anys 80 aplega una nova generació d'investigadors que conseguixen acostar el món faller en l'acadèmic.

Entre els intel·lectuals, escriptors, poetes i científics cada volta hi ha un major interès per les Falles i es pren la festa com un aspecte essencial de la cultura valenciana i com un fenomen social, cultural i econòmic de primera magnitud.

Cada volta són més les publicacions que parlen sobre la festa. Comencen els centenaris de les primeres comissions i es fan recopilatoris dels seus monuments; es fan monogràfics d'artistes fallers, de cartellistes, d'indumentaristes... Existix fervor en la societat.

A partir dels anys 90 comença a reconèixer-se a les Falles com a objecte d'estudi, ya que per fi apleguen les primeres tesis doctorals ben documentades sobre la festa a les universitats. Cada volta s'analisa millor el seu impacte sociològic, històric i antropològic. Despuix de molts anys de creiximent comença a consolidar-se la festa quan per fi es deixen arrere els tòpics i hi ha senyes de consulta gràcies al treball de molts anys d'almagazenament de documents.

El gremi Artesà d'Artistes Fallers també va posar el seu granit d'arena, ya que gràcies a ells es va conèixer l'història artística de la festa (els materials usats, les tècniques de construcció i els diferents estils artístics dels monuments). També comencen a aplegar des de l'estranger estudis i ensajos lo que va provocar una enorme difusió de la festa en el món.

En els últims anys s'ha pogut comprovar com cada volta es presenten més congressos internacionals i ponències des de les universitats americanes i britàniques; com des de les administracions regionals italianes i franceses apleguen cada volta millors projectes de difusió, investigació i docència que giren entorn a la festa, en considerar-la un important referent cultural, social i turístic de la Comunitat Valenciana.

Les Falles han passat de ser una mera expressió de cultura popular a prendre una dimensió econòmica, sociològica i científica de la festa gràcies al procés de patrimonialisació que ha sofrit la pròpia cultura en el nostre país. Tenim la sort de que a la cultura cada volta li la protegeix més.

Hui en dia, Les Falles posseïxen un verdader archiu històric gràcies a l'enorme treball de recopilació que s'ha realitzat a lo llarg dels anys i a la professionalisació del sector. Ademés, devem sentir-nos orgullosos de que les Falles ya són un punt clau per a conèixer la realitat valenciana.

Alfonso M. Hernández Selva

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ADEF (1996):** La festa de les Falles, València, Consell Valencià de Cultura.
- ARAZO, M. A (1999):** Fallas. Delirio mediterráneo, Valencia, Federico Doménech
- ARIÑO, A (1993):** El calendari festiu de la València contemporània, València, Alfons el Magnànim
- BADIA I MARIN, V (1996):** "Les Falles en la cultura popular", Revista d'Estudis Fallers, 3, pp. 17-19.
- BOIX, V (1848):** Manual del viajero y guía de forasteros en Valencia, Valencia, Imp. De José Rius.
- CARRERES ZACARÉS, S (1909):** Les falles de Sant Joseph. Colecció de llibrets que escrigué Joseph Bernat i Baldoví, Valencia.
- COSTA, X (2003):** Sociabilidad y esfera pública en la fiesta de las Fallas de Valencia, València, Biblioteca Valenciana.
- CUCÓ, A (1974):** "Apunts per a un estudi històric de les falles", Gorg, 5, València
- GAYANO LLUCH, R (1936):** "La Festa de les Falles. Apunts per a un excel·lent estudi", en Anales del Centro de Cultura Valenciana, tomo IX, enero-marzo, pp.118-131
- INTERAGRUPACIÓ DE FALLES DE VALÈNCIA (2001):** "Estudi d'impacte econòmic de les falles de la ciutat de València", Revista d'Estudis Fallers, 6, pp. 25-33.
- MARIN, J.LL (2002):** "Les explicacions falleres de Bernat i Baldoví", dins Nicolàs, Miquel (ed), Bernat i Baldoví i el seu temps, pp. 349-362
- MESA I REG, LL (1991):** La transició democràtica valenciana a la ciutat de València: el cas de les Falles (1976-1986), València (inèdit)
- PALAZÓN, A (dir.) (2003):** Cent anys de literatura festiva. El concurs de llibrets de falla. 1903-2003, València, Lo Rat Penat
- PÉREZ PUCHE, F - LLADRO, V (1978):** Fallas en su tinta: 1939-1975, Valencia, Prometeo.
- PÉREZ PUCHE, F (coord.) (1990):** Historia viva de las Fallas, Valencia, Las Provincias.
- SOLER I GODES, E (1977):** Josep Bernat i Baldoví. Llibrets de Falla, Castelló de la Plana.
- VIDAL CORELLA, V (1983):** Historia gráfica de las Fallas, Valencia, Caja de Ahorros de Valencia.

R

ECOMPENSES JUNTA CENTRAL FALLERA

Conchín Tebar Claramunt
Óscar García Pérez

Carlos Poveda García
Ainara García García
Pedro García García

Bunyol de Brillants
Bunyol de Fulles

Distintiu d'Or
Distintiu d'Argent
Distintiu d'Argent

COMISSIÓ 2022

JUNTA DIRECTIVA

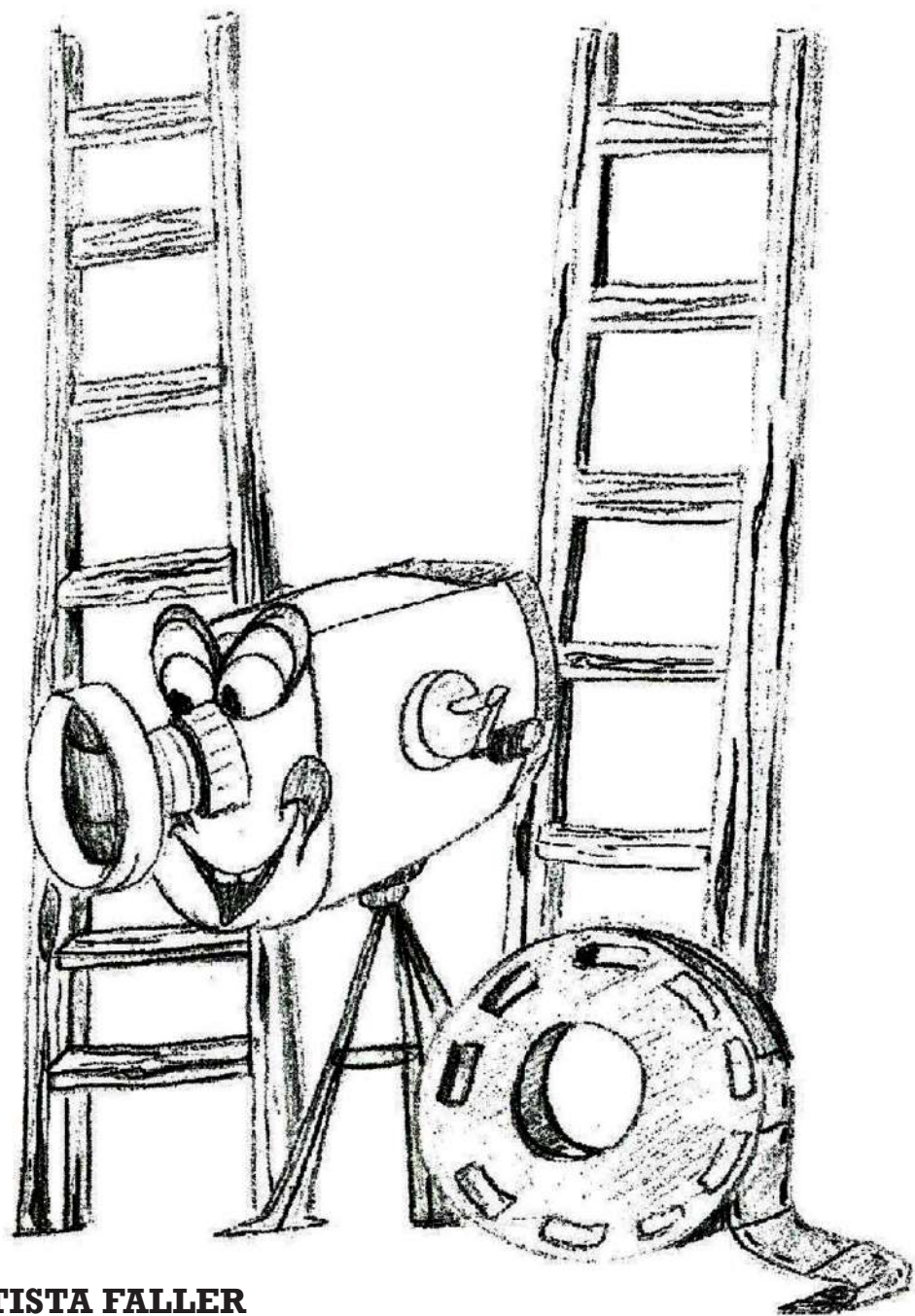
President	José Manuel Muela Aparicio
Vicepresident 1 ^{er}	Alfonso Miguel Hernández Selva
Vicepresidenta 2 ^a	Josefina Martínez Gil
Vicepresident 3 ^{er}	José Miguel Sánchez Vallés
Vicepresidenta 4 ^a	Conchín Tebar Claramunt
Secretaria General	Ana García Calvo
Vicesecretari General	Francisco Rocher García
Interventor Comptable	Miguel García Fayos
Tresorera	Julia Calvo Cano
Delegada Infants	M ^{ra} Dolores García Pérez
Vice Delegadas Infants	Laura Muela Pérez
	Helena Miranda García
Delegado Festejos	Pedro García García
Delegat Xarxes Socials	Óscar García Pérez
Delegada Bar i Casal	M ^{ra} Teresa Pérez Cháfer
Delegada Actes Socials	M ^{ra} Carmen Ruiz González
Delegada Actes Diverses	M ^{ra} Dolores Pérez Cháfer

VOCALS

Maria José Calvo Cano	José Luis Martínez Ríos
Miguel García Calvo	Javier Miranda Balbastre
Natalia García Calvo	Félix Perea Asensio
Sofía López Pérez	Nerea Ribera Navarro
Luis López Velda	

CINE-CIUTÀ

ARTISTA FALLER

Francisco Ribes López

EXPLICACIÓ I RELACIÓ DE LA FALLA QUE PORTA PER TITUL -CINECITTÀ- -BREU INTRODUCCIÓ A LA MEUA EXPLICACIÓ-

POTS GUANYAR UN ENEMIC SI FURGUES BAIX DEL MELIC

En les falles de fa poc
varem tindre un incident
escarotant-se la gent
per estar fora de lloc.

Fent paper de timorat,
també conec a qui es senya
mes segur salta a la grenya
si *'una'* li fot el Bernat.

Hi ha qui pensa convençut,
que no guanya qui ho mereix
i a l'hora d'anar al peix
el troba del tot venut.

No és que siga faramalla
aquells que fan perorata
al trobar una tomata
a lo llarc de la contalla.

Amolla també el discurs,
-algun sant que no te anda-
que deuria ser a tanda
fins la grossa del concurs.

Pero es presenta en un pet
el qui veu pornografia
en l'escrit i en la grafia
que porta dins un llibret.

Mes yo crec, vos tinc que dir,
que açò és cosa de talent
i no més perdré un moment
en posar-los a parir...

Els llibrets de major pes
s'han escrit en molta gràcia
ans de tindre democràcia
sense passar res de res.

En el '*Gremi*'-sent prou franc-
hi ha qui s'escandalisa
quan es parla d'una llisa
d'un llobarro o d'un carranc.

Parlaré per tant si cal,
de calçotets i de bragues,
de fruites i verdolagues
del Mercat del Cabanyal.

CINECITTÀ

Mes agarrant el mornell,
posaré com en un feix
si me cap, el millor peix
de dins de Mossen Sorell.

Per lo tant, si no sap mal,
li vaig a dir al lector,
que llectures de retor
en la fulla parroquial.

En el cas que nos convoca
deixaré prou definit
que el llibret que enguany s'ha escrit
és de falla... com pertoca.

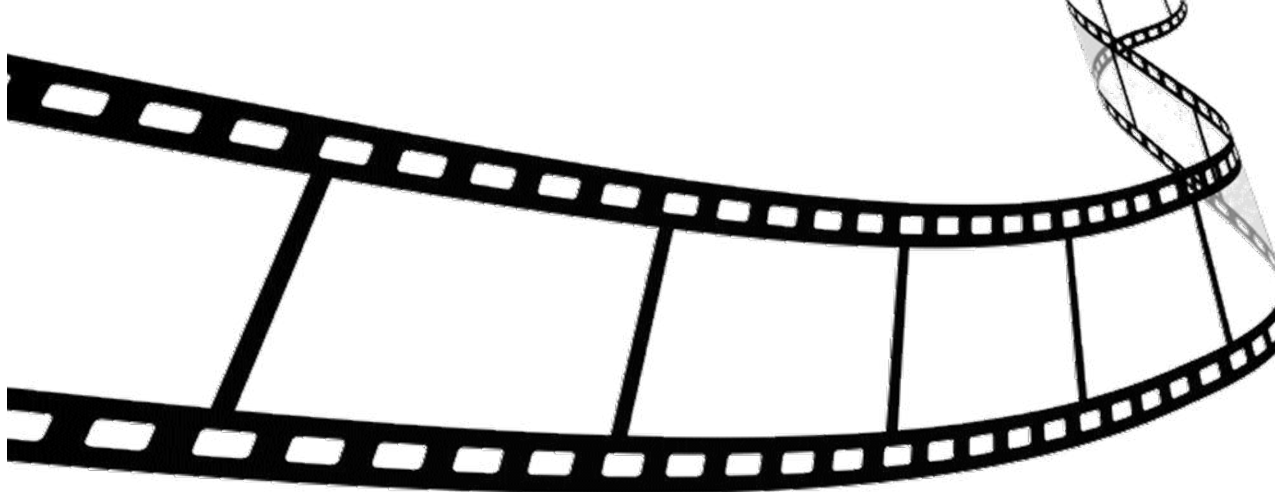
Mes per a qui un consell rep,
deixem a part el Sant Vito,
anem tots de bon *rollito*
i que vixca Sant Josep.

PER MÉS QUE SOC DE CIFESA ÉS ITALIANA L'EMPRESA

Encara que crec ridícula
i curta l'aportació,
en un tema de pel·lícula,
em puc traure la matrícula
en la meua exposició.

En l'assunt de la contalla
-buscant més diversitat-
l'artista de nostra falla
ha volgut passar la dalla
en un lema poc trillat.

Parlarà el llibret de cine,
mes d'estrelles rutilants,
i espere quan el culmine
nos diga la gent que opine
que és de fulles i brillants.

Mes no res tinc que afegir
a qui son nostres 'gourmets',
sol que crec que és d'agrair,
per aquell que ha d'engolir
tot un cabaç de llibrets.

La projecció se presenta,
llunt d'un estil purità,
i mostra a qui representa
fins la passió més ardenta,
com va fer 'Cinecittà'.

Les escenes ací ataquen
a qui fent alguns desmans
mai s'esguiten, ni se taquen...
Personages que destaquen
per pròxims i casolans.

No més li vaig a ensenyar
-d'una forma discontinua-
al qui se vullga apuntar
a eixe goig que és recordar
la vella sessió continua.

Mes qui veja primícia
en la continua sessió,
es va perdre la delícia
de la sarza en regalícia
i del sucre del cotó.

I si algú se desmelenava
per ser d'un cine italià,
el lligga que val la pena,
i en el fondo la faena
té cert regust valencià.

Ací voreu tot seguit,
-els que anant fereu costum-
que despert com adormit
el cine és més divertit
en apagar-se la llum.

AQUELL 'CINECITTÀ' DE DON BENITO RODÀ EN ALGUN MOMENT A TOC DE PITO

Del segle vint rodava el trentassís
i el dictador de l'italià país
comprà uns terrenys, donant a molts la llanda
en la ciutat que anava popa al vent,
trobant en ells el mig i l'instrument,
com se sol dir, de pròpia propaganda .

**(Eixint tan be que va quedar molt clar
que fins ara és molt fàcil d'imitar)**

Al vore que l'invent li funcionava
al cine mai li va posar gran trava;
rodà de les que només 'un' la goja
i algunes 'pelis' tretes del femer
i es feren els gallets del galliner
uns directors en una sanc més roja.

**(El tema va quedar finiquitat
i Benito, com un pernil penjat)**

Contaven ya de guerra la segona
tirant d'aquell negoci com en fona
al més genuí estil americà,
tenint com a detall en diferència
que les sales mostraven la presència
de runes que la guerra allí deixà.

**(Ací, seguit del goig i de l'histèria
es veren en no res en la misèria)**

Com és terra de genis i d'artistes,
son coneguts també per optimistes
per tindre una ment del tot molt sana,
li lleven la cruor al realisme
posant de mal nom 'neorrealisme'
al cine en més essència italiana.

**(En uns moments anant molt chino chano
estem mirant els pits a la 'Mangano')**

Així, com en un tel d'eternitat
feren famosa la vella ciutat
per molt que aquell èxit ningú l'esperara
ells feren de casa l'Anna Magnani
també a la Loren i al gran Mastroiani..
Belles cares com és el Carrara.

**(No vull deixar a Visconti i Felini
ni a Morricone , Rota o Pasolini)**

**(Recordant al francès 'd'Entent Cordiale'
un punt i a part mereix la Cardinale)**

**(Com crec que yo ya tinc ben bona edat
dirè que en ella yo en vaig desvir... això)***

***(Canvieu ací l'això per un felí
i queda un parejat del tot diví)**

EL LLADRE DE BICICLETES DE DRAMA TÉ PAPERETES

**(Si no ve qui ho rectifica
és de Vittorio de Sica)**

Al llegir en la pantalla,
ningú veus de conegut,
per estar escorregut
el montant del presupost,
mes a mi sol m'interesa
la contalla de la trama
i venint en tanta fama
això es dona per supost.

Comença tot seguit eixa aventura
d'un home que de llunt és desgraciat
puix ya fa temps es va quedar parat
en una Roma mísera en posguerra...

En un moment donat troba faena
posant-li un requisit per a la feta,
el tindre al seu abast la bicicleta
que'l faça omplir seguit rebost i gerra.

Antonio, que és el seu protagoniste
es deixa el seu transport en el carrer,
i un atre, que no té res més que fer,
arriba en un instant i se la furta.
Com víctima es també de la misèria
el lladre li provoca el patiment,
sonant la musiqueta en tot moment
que no és precisament l'Entrà a la Murta.

Es passa la llargària de la trama
buscant la solució al seu transport
deixant al personal del tot absort
en eixe ambient de fam i pilleries...

A tot açò s'afeg el seu fill Bruno
que li posa al succés el punt penós,
Maria que patix pel seu espós
i atre menut, carent de calories.

SE N'IXIRÀ DE ROSETES EL LLADRE DE BICICLETES

(Res que vore en la italiana,
nostra versió casolana)

L'E M T que té Ribó
va pel món amunt i avall,
pero al fer conte redó,
han caigut en un detall.

El Tesorer que treballava
fent el conte semanal
va vore que li faltava
un poc més d'un bon jornal.

Quan la notícia donaven,
es llevaren un bon pes,
puix en la caixa faltaven
quatre millons de no res.

Al Regidor van contar
que no estava eixe pessic,
i a Deu se'n va encomanar:
¡Que me quede com estic!*

Fins s'han fet moltes pesquises
i a ningú no s'ha tancat,
mes passeja en més divises
que pot tindre un embolat.

En vehículs 'p'a' l'arrastre,
no se sap ni qui ha segut,
sol que quedà com a rastre
les plomes d'una palput.

I la gent escarmentada,
com no sap lo que li espera,
allí es guarda en la sinada
el diners dins la cartera.

Estos lladres inconfessos
mai visiten un penal
i acumulen interessos
en un paraís fiscal.

Sense posar etiquetes,
hui les coses han canviat...
En un Banc per deu pessetes
anaves empresonat.

El problema de la feta
és més greu que s'imagina...
Si era lladre en bicicleta,
ara és lladre en 'Limosina'.

No sé si és modern o retro,
si té pardal o parrús,
pero ya no agafa el Metro
i ni corrent l'autobús.

*Té que tindre eixa 'mercé',
molta mà allà en lo alt,
que en l'assunt de l'EMT
ni botà, ni pegà el salt.

**(I 'botà' ho escric en 'B'
perque pega en l'E.M.T)**

CONVERSACIÓ D'ALUCINE EN EL BAR DE NOSTRE CINE

Com la falla va sobrada
de pessetes i reals,
ha volgut en la velada
el pagar-los fins l'entrada
als poetes principals.

Vos anime en la porfia
el tindre que imaginar
al cine aquell que apetia
per a passar tot el dia
parant no més a pixar.

I en alguna martingala
-a tots se'ls ha convençut-
puix hi ha qui porta per gala
que no chafava una sala
des de que el cine era mut.

**(I xen per a estirar les cames
els cavallers i les dames ...)**

LAGARDERA.-

**(Molt confident ell se creu
i alça prou forta la veu)**

He sentit que van fer porra
per quí son els del jurat,
uns que els creuen la Camorra
i conserven en salmorra
en l'armari que té el Rat.

SITO.- (a la seua)

Puix a vore si m'explique...
Recolzat en eixe armari
vaig mamprendre a Don Enrique,
anant-se del tot a pique
els premis i el talonari.

RICKY, EL BOTICARI.- (Pel Jurat)

Només dic com a resposta
a qui s'ho passa indagant,
que si llegir alguns costa,
engolir eixa llagosta
no volguera ni cobrant.

DONIS EL LLARC.- (Alça una cella i amolla engolat)

Yo vaig dir des de l'inici,
no descobrint el secret,
que tens qui es queixa per vici,
si l'assunt no l'és propici
es caga fins en la llet.

FERRAN.- (Alt de to)

Per als de la meua quinta,
este tema llibreter,
és assunt en mala pinta.
puix si el premi se despinta
es seca pronte el tinter.

**(Ara ixen com de la mà
l'Alapont junt a Melià)**

**(I darrere com un tir
ix el poeta Aimemir)**

ALAPONT.- ...a Rafa.

**(Li parla en esta ocassió
en secret de confessió)**

Tinc de llibrets un mostrari,
tots escrits en un sospir,
que pot deixar a l'usuari
com quan passes el rosari
si l'acaba de llegir.

AIMEMIR.-...ballant l'u i el dos

Vos voldria acompanyar,
mentres parleu del rosari...
Em tindreu que perdonar,
ara me tinc que ausentar
i canviar l'aigua al canari.

RAFA MELIÀ.- A Alapont justificant-se.

Per molt que açò no ho parega
sempre m'agrada guanyar
i arribe de sobte a la brega
si la glòria se me nega
quan tinc que participar.

**(‘Bernada’ ix per de la dreta
de l’aborriment desfeta’)**

**(...i un mosqueter en les gales
que mostra un guardaespales)**

BERNARDA.- A l’acompanyant i per la peli...

A mi només em faltava
que engolir atra com esta,
on no apareix una fava,
ni tonyina d’almadrava
ni res que al cos done festa.

**(Alapont pren infusió
per l’assunt de la tensió...)**

EL MOSQUETER.- Responent a la senyora...per la peli.

Sent del temps de la censura,
este cine no me va,
preferisc més cobertura
a l’assunt de la verdura
puix m’he fet vegetarià.

**(Mes Rafa ya l’ha mampresa
en el got de la cervesa...)**

RAFA.- A un impertèrrit Alapont

En quan traga la llibreta
dels que em tenen que jujar
si note que me l'han 'feta'
em portaré l'escopeta
i la trauré en el sopar.

APOSENTADOR.- Als combregants com l'aguasil de Tavernes.

Poeteses i poetes
la sessió va a continuar
aneu pujant les bragues,
i deixeu-vos de quintetes
que no teniu que cobrar.

Fent la gràcia a les eminències...

"Mes com diu el refraner
siga l'últim ...mariner"

**(Tots van entrant a la Sala
com si foren una bala)**

LA 'ROMA CIUTAT OBERTA' VAIG COMPRAR-LA EN UNA OFERTA

Aniré directe al gra
fent solament la contalla
puix aquell que fa la falla
vol que conte allò que va.

**(Mes tinc por que algú badalle
i en el llibret seguit s'estalle)**

Ara faré comparació
entre València i Roma
que és la taronja i la poma
en aspecte pensé yo.

**(Ací tens més clot i caverna
que allà en la ciutat eterna)**

La Plaça s'ha terminat,
llunt de ser com la tortada,
i és talment una galtada
a qui té el gust refinat.

**(Un 'Goerlich' la va fer
i en no res la van desfer)**

Ara es tracta al gran turisme
com si fora un excrement
i a la casolana gent
en total meninfotisme.

**(A les places i Grans Vies
ya ni fan fotografies)**

Si vens per l'Ajuntament,
pel camí que te pertoca,
i no saps si hui li toca
el que haja moviment

**(Està Maria Cristina
'p'a' fer festa Josefina)**

Quan per la Plaça el Mercat
arribes a la de 'Bruixes'
te tremolen fins les cuixes
per lo be que s'ha quedat.

**(Sé que és 'Brujas' la ciutat...
¿I lo be que m'ha quedat?)**

Passejant amunt i avall
quan gires carrer la Pau
de caselles segur trau
tot el que trobes davall

**(Ya no pert ni l'ocasió
la romana intromissió)**

Mes seguint allà la dreta
allò que més toca el nas
és si un os ya t'ix al pas
treballen en granereta.

**(S'ha vits el piu d'un romà
i nungú posa la mà)**

En l'Avinguda del Port
ya ningú se desmelenas
i tenen l'acera plena
dels seus mijos de transport.

**(En esta ja es fa evident
el cumplir bodes d'argent)**

Mes seguint en l'envestida
que porta a la mar salada
pots menjar-te una ensalada
que és lo millor de la vida.

**(D'un colp espere papers
que em pegaren uns obrers)**

**TOT SEGUIT TENS 'LA STRADA'
DE TOTES LA MÉS PREADA**

**(Veig la cara de la prota
en sentir a Nino Rota)**

**(Traduint com se té que fer
dir 'Strada' és dir carrer)**

Els carrers tenen premura
d'eixa pau inusitada
ya fa dies olvidada,
per més que el Ribó nos jura
que és tot açò una conjura
mancada de veritat,
mes conec un veïnat
molt paregut al 'far west'
i on no s'ha fet un arrest
des d'el temps del gran Bernat.

El problema en general
no és només de perifèria
i tens a qui t'impropèria
quan els tires del morral
i te tracten d'inmoral
si açò ho traus a la palestra
perque ells tenen ya la testa
en problemes menys mundans
tenint-nos als ciutadans
a sobint fins a la cresta.

Els polítics sempre diuen
que del tema ham discutit,
mes que l'han disminuït
i al no ser problema on viuen
yo me crec que tots es riuen
dels equips i d'aficions
sent les seues pretensions
continuar en la poltrona
i deixar-ho fora d'ona
fins les noves votacions.

Cas apart la policia
quan se'n van a treballar
que no poden ya gastar
ni la porra en la porfia
i se passen tot el dia
esquivant-se del perill
i no senten ni un renill
en una tancada nit
mes si algú els pega un fort crit
no té l'informe un clavill.

**(Mes açò, yo crec germans
que és estar nugats de mans)**

AL ROCCO I ALS SEUS GERMANS PER LES URNES S'HAN FET GRANS

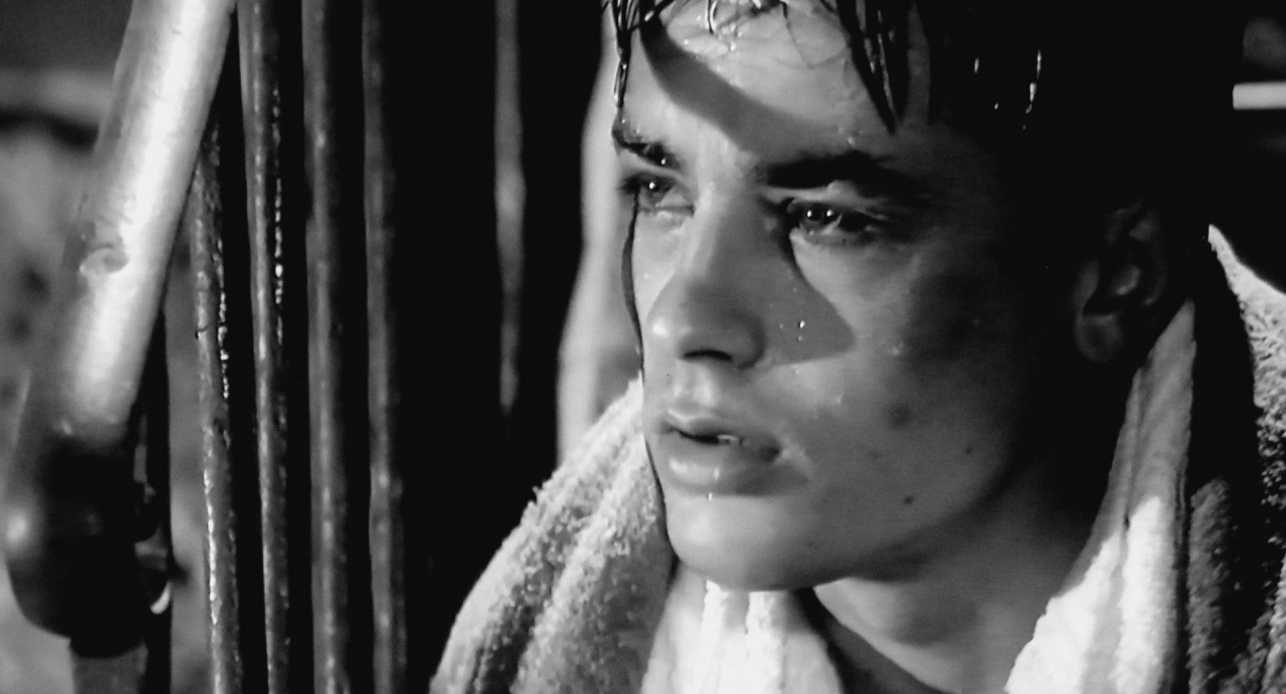
**(Este cas se li supon
al molt nostre Alain Delon)**

A un magnatari que suca
l'han ficat en un complot
per a fer-li una peluca
en barbes d'un Ciriàlot.

Com ell té a la seua colla
en l'empresa 'colocà'
s'ha engolgut una panolla
per tapar al seu germà.

D'un assunt a contrapèl
fins la premsa ha fet menció,
l'han passat el cotò en pèl
sent tan gran institució.

Puix obrint moltes ferides
el bon home se passà
desviant unes partides
per a l'us del Català.

Mes si no fora presunta
els greix de l'acusació
posaria els pèls de punta
al Fadrí de Castelló.

Tindríem que anar en cura
que este assunt és tan ingrat
perque fot nostra Cultura
i a les coses que fa el Rat.

Mes arengue als seus poetes
uns artistes crec dels grans
que deixem-se punyetes
i tocar-se-la en les mans.

De l'escàndol ningú escapa...
¡Nos lleven felicitat!
Perque açò a tots arrapa
la pròpia identitat.

**(Com em tenen fins el ses
esta escena m'ha encés)**

**(Mes demane a tots perdó
per si no era l'ocassió)**

I ANEM A TANCAR EL CINE PER A QUE EL JURAT OPINE

S'acaba ací el llibret
en una curiositat
de com sentarà al Jurat
si li demane un palet.

Desvelant el seu secret
fins una 'peli'he contat
i al vore el resultat
he quedat prou satisfet

En la semana de falles
pegareu bones rialles
si passeu pel seu replà.

Només es tarda un moment
en rodar el monument
de nostra **CINECITTÀ**.

(Mes si a Roma algú se'n va
per falles una semana
pot trobat 'Cinecitta'
en la Via Tuscolana)

Pero si vol diversió...
¡En la nostra demarcació!

FINE

**A Nelo Garcia Miró
embargat de l'emoció.**

Vicent López

L TRATJE DE LLAURADORA

Un bon día, allà en lo Cel
Déu buscaba amb gran anhel
un tratje marvellós
que per diví i per hermós
fora sobrenatural,
per a poder-ho vestir
i en les grans festes lluir
tota la Cort Celestial.

Tirá d'aquí cap allà...
Quatre dies li costá
a Déu, que tot ho podia,
consequir lo que volia,
fins qu'al darrer, he hu trobá.
I cuant ja a tots reunits
anaba el tratje a mostrar,
se li escapá d'entre el dits
i aná a València a parar.

Sense pedre un sols moment
Déu enviá per lo vent
mil angels en caravana
p'a qu'el tratje arplegaren
mes, cuant a terra arribaren
ja el duia una valenciana.

El angels varen parar
muts per tanta admiració
sense atrevir-se a tocar
alló qu'era devoció.

Tornaren al cel de nóu,
i adelantant-se molt tóu
Sant Miquel, li digué a Déu:
“Perdó Senyor, si tornem
sense el tratje que creáres.
Si algún angel l'il posares
no es podria comparar
en sa gràcia sobirana.
Déixal qu'el lluixca ufana,
que si p'al Cel l'as creat,
ja un angel el dú posat
en la térra valenciana”.

Joaquín Soriano Gracia

UNAS FALLAS ECONÓMICAS Y POCO FESTIVAS

“No son Fallas, sino unos actos falleros”. Estas fueron las palabras del alcalde **Joan Ribó** pocos días antes del inicio de la festividad fallera; palabras que dejaban bien claro que poco o nada se parecerían a lo que habitualmente significan las Fallas en la ciudad de Valencia. Unos actos falleros que llegaron para salvar a los artistas falleros, indumentaristas, músicos y pirotécnicos, los sectores más perjudicados por la cancelación de las Fallas en marzo de 2020 y de 2021.

Unas Fallas que se realizaron bajo las premisas dictadas desde la Conselleria de Sanitat: con toque de queda, aforos reducidos en los casales, con las figuras emergentes de los Responsables Covid en cada asociación fallera, con mascarillas y distancia de seguridad.

El 1 de septiembre arrancaban con una ciudad semivacía, con mucha gente agotando sus vacaciones estivales en la costa y en los pueblos de interior, con una soledad casi absoluta. Las primeras en pisar las calles fueron las fallas de Especial, con un

“LAS DE SEPTIEMBRE
DE 2021 PASARAN
A LA HISTORIA
COMO LAS DE LAS
RESTRICCIONES Y
LAS DEL RESCATE DE
LOS SECTORES MÁS
PERJUDICADOS POR
LA PANDEMIA”

pequeño torrente de visitas de curiosos, pero las de los barrios apenas tuvieron la compañía del silencio. Recintos cerrados, unas fiestas en las que no se concibieron ni las Fallas ni las 'Prefallas'. Un escenario tan impensable como forzoso: faltaba ambiente.

Más calor y más agua

Las limitaciones en las reuniones sociales y en la movilidad nocturna obligaron a modificar el horario de actos tan emblemáticos como la cremà, o suspender otros como las 'mascletaes' en la Plaza del Ayuntamiento o la Nit del Foc, en el cauce del Río Turia.

Fueron incluso unas Fallas sin el tiempo de unas fallas en marzo, ya que hizo muchísimo calor. En esos días de septiembre hubo 10 grados más de media que si se hubieran realizado en su fecha habitual, de los 14°C de marzo a los 24,3°C de septiembre. Las precipitaciones fueron más grandes, la variabilidad en las lluvias en septiembre es muy alta, llueve poco o muchísimo como acertadamente indica el refrán: "el setembre s'enduu

els ponts o eixuga les fonts". Y esta semana diluvió, lo que provocó que se estropearan muchos monumentos falleros. Una DANA azotaba España y se cebó en la noche de la plantà con los monumentos falleros. A partir de las 23h, la tormenta descargó con furia y destrozó muchas construcciones. Lluvia muy fuerte (46 litros por metro cuadrado en sólo 30 minutos) y rachas de viento que superaron los 75km/h, provocaron el caos en los casales.

Fallas atípicas: impulsar sectores

Las Fallas arrancaron el 1 de septiembre con el 70% de la población vacunada contra la Covid19 y sin lograr atraer al turismo, ya que sólo hubo un 10% más de turistas que cualquier otro fin de semana del año en Valencia.

Pero estas fiestas sí que sirvieron para reactivar económicamente todos los sectores que conforman la fiesta, desde el gremio de artistas, hasta la pirotecnia, la indumentaria o las bandas de música tras dos años

prácticamente parados. La comunidad fallera fue muy comprensiva con las restricciones, pero era irrenunciable que se celebrara la plantà, la cremà, la ofrenda de flores a la patrona de la ciudad, la entrega de premios a las comisiones o la exposición de los ninots más ingeniosos.

Todos los sectores que viven de estas fiestas se habían visto afectados por la pandemia, algunos pudieron reinventarse y adaptar su actividad

a las nuevas circunstancias, pero otros se vieron casi abocados a su desaparición como el **pirotécnico**.

Entre el 10 marzo 2020 al 10 marzo de 2021 su facturación cayó un 97%. Además, tuvieron el 90% de sus trabajadores en ERTE, muchos gastos

y ningún ingreso. Finalmente se pudieron realizar 19 mascletaes y siete castillos de fuegos artificiales que invadieron el cielo de València desde diferentes puntos de la ciudad para evitar concentraciones de personas. Y la Nit de Foc que se disparó desde cuatro puntos distintos de la ciudad.

El sector de los **artistas falleros** tuvo en este 2021 una reducción en la contratación de hasta el 50%, pero muchos han logrado contratar sus monumentos para el 2022 y eso conlleva un descanso para muchos de los artistas.

La Junta de Gobierno Local ayudó con 3,6 millones de euros a las comisiones falleras y con 2,3 millones de euros a los sectores para tratar de paliar este impacto económico de la pandemia. No se quería dejar caer a los artistas falleros, floristas, modistas, orfebres y pirotécnicos, entre otros profesionales y artesanos.

Los **indumentaristas** tuvieron un nivel de ingresos que rondó el 15 % de la facturación habitual. Ellos tuvieron un hándicap importante

¿cómo combinar la indumentaria tradicional con las altas temperaturas de septiembre? Vivieron de las reconversiones y de las adaptaciones para elaborar los nuevos vestuarios. Mucho trabajo de arreglos, de ensanchar o cerrar.

La gente buscó ligereza y comodidad, trajes más frescos, de faldas ligeras y cuerpos de justillo con camisa y el traje de manga de farol, que regresó a la fuerza por el calor. El problema vino con la Ofrenda, ya que la etiqueta marca que hay que ir con corpiño de manga larga por eso se usaron sedas, rayones, rasos, con poco cuerpo, más finas. En los hombres predominó el saragüell y ganó la partida al torrentí y al extendido experimento de laboratorio de pantalón a rayas y chaleco. En el día a día de la Falla ganó la camiseta con el escudo de la falla bordada y mascarillas hechas de tela fallera. En el armario quedaron la parca y el polar.

Por su parte, los **floristas** dejaron 40.000 ramos sin salida en la ofrenda de 2020, aproximadamente 600.000 claveles y un impacto económico de 3 millones de euros. Un gran perjuicio al sector de la floristería y, en especial, a los comercios minoristas. Todos los claveles estaban en tienda, se había

contratado a personal adicional para comenzar a confeccionar. En las Fallas de septiembre de 2021 las ventas de flores para la Ofrenda cayeron hasta un 50%. Además, la celebración en septiembre obligó a pensar en otras alternativas florales como la margarita, la cervera o el lirium, ya que el clavel no se cultiva en esa época y se tenía que traer de Colombia y Ecuador a costes muy altos. Fue una vuelta a lo de antes, cuando el manto de la Virgen no tenía dibujo previo, ya que no solo llevaban clavel a la “Geperudeta” sino otras flores y se podían utilizar ramos mixtos con flores de temporada.

Y por último, y no menos importante que el resto, fueron las **bandas de música**, que finalmente sí pudieron tocar en Fallas. Nadie se podía imaginar un pasacalle sin melodías o una ofrenda sin una comitiva de instrumentos. Es difícil de vislumbrar

unas fiestas en Valencia sin una de sus señas de identidad, las bandas de música. Pocos días antes de la celebración se dio luz verde.

Las Fallas 2022 están a la vuelta de la esquina, pero continúan marcadas por la incertidumbre de las comisiones y el pulso entre las administraciones para determinar cómo se desarrollará la semana grande de Valencia y cuáles serán las restricciones por la Covid19.

Mientras que el Ayuntamiento aboga por unos festivos normales, la Generalitat se decanta por un formato similar al de septiembre, mientras que el colectivo fallero apuesta por un término medio. Lo importante es recuperar el espíritu de las Fallas, con seguridad y con mesura, poder disfrutar de una vez por todas de las Fallas como hay que disfrutar unas Fallas.

De momento, se han recuperado las verbenas y los tardeos, un buen termómetro de la fiesta en la calle, pero aún quedan muchas dudas por resolver. ¿Los actos tendrán aforo limitado?, ¿Habrá un itinerario alternativo a la Ofrenda

debido a las obras de la plaza de la Reina? ¿Se necesitará pasaporte Covid para entrar en los casales? Lo que parece claro es que la Valencia fallera recupera su sonrisa y lo hará tras haber pasado dos duros años. Fortaleza, tesón e ilusión, esas han sido las claves de la resistencia.

Vixca Valencia y Vixca Les Falles.

Asociación Cultural
Falla Pintor Domingo
Guillem de Castro

Llibret
Infantil
2022

Gabriel en imágenes

Gabriel García Jébar

President Infantil 2022

Entrevista al nostre President Infantil

• Hola Gabriel, ¿cómo estás? ¿te hace ilusión ser, de nuevo, el Presidente Infantil de nuestra comisión? Bien. Me hace mucha ilusión.

• ¿Qué fue lo que más te gustó cuando fuiste Presidente Infantil la anterior vez? Me gustó todo, pero lo que más fue acompañar a mi hermana en su año de Fallera Mayor.

• Y ya que estamos hablando de fallas ¿Cómo crees que te lo vas a pasar estas fallas? ¿Qué te gustaría hacer?

Espero pasarmelo bien. Me gustaría jugar y tirar muchos petardos.

• Vamos a hablar un poco de la situación que estamos viviendo. ¿Qué opinas de este rollo de la Covid-19? Pues que es un rollo jajajaja.

• Y aunque en la falla ya te conocemos bastante, nos gustaría conocerte un poco mejor. ¿Desde cuando eres fallero? Soy fallero desde que nací porque mi familia han sido de esta falla siempre.

• ¿A qué curso vas? Estudio 4º de Primaria.

• Me han dicho que eres deportista y te gusta el deporte. ¿Qué deporte practicas? ¿Cómo se te da? Si, práctico el atletismo y se me da muy bien.

• Y, por último, vamos a hablar de tus gustos.

¿Te gusta leer? ¿Cuál es el libro que más te ha gustado? Un poco. El libro que más me gusta es “**Los Compas y el diamantito legendario**”.

• ¿Tu película favorita? Me gustan todas de la saga Marvel.

• Y hablando de música, ¿cuál es tu grupo de música favorito? No tengo favorito. Me gusta toda clase de música.

• Ya para acabar, me ha chivado un pajarito que te gustan los Pokemon. ¿Cuáles son tus Pokemon favoritos? Umbreon, Infernape, Gengar.

• Y ahora sí que acabo realmente. ¿Quieres decir algo más sobre nuestra Comisión o sobre las fallas?

Pues esperemos que pasemos unas buenas Fallas y que Viva Pintor Domingo.

Comissió Infantil

Soy Fallero

President Infantil
Gabriel García Tébar

Fallera Major Infantil Saliente
Ainara García García

Infantils

Alba Calvente Muela
Víctor Calvente Muela
Blai García Estellés
Pedro García García
Jimena García Tébar
Carlos Poveda García
Julia Poveda García

Soy Fallero

Bac de Tró

Torna la festa als carrers,
d'il·lusió València esclata.
Torna el foc, torna la traca.
Torna Març per als fallers.

Tornen petards i masclets.
arreu sonen les bombetes!
S'obliden les mascaretes
per a grans i pels xiquets.

Música es fa una carcassa,
ompli la nit un castell.
I et tremola baix la pell
un sentiment que et traspassa.

Tornen les nostres passions
superant la malaltia.
Que no siga flor d'un dia
la fi de les restriccions!

Tornen la flama i el tro,
l'essència de la terreta!
Torna la Geperudeta
i el cor batega amb ressó.

Torna a xiular el coet,
el tro de bac trenca el dia.
Ja es respira l'alegria
dels dies de Sant Josep.

Torna a viure la ciutat,
i entre focs artificials
reviscolen els Casals
donant-mos felicitat!

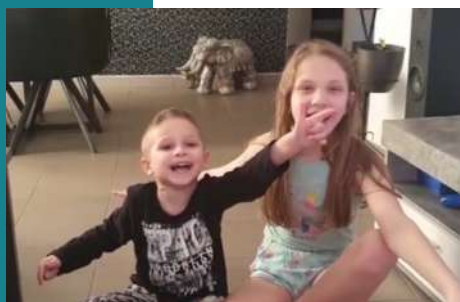
La nostra Falleta

ARTISTA FALLER

Francisco Ribes López

ELS NOSTRES RECORDS

Missa - Ofrena en la Parroquia Santos Juanes

El nostre President ha participat al programa "Hoy por hoy" de la Cadena Ser per a parlar de falles

Menjar de Sant Donís

Preselecció F.M.I. València

Entrega del premi "Cor Faller 2021" de la Federació de Falles Campanar - Benicalap

RECOLLIDA DE PREMIS FALLES 2021

PLANTÀ DELS NOSTRES MONUMENTS

PROGRAMA DE FESTEJOS

DISSABTE, 29 DE GENER

12.00 h.: Esmorzar – Menjar de San Vicent.

DISSABTE, 19 DE FEBRER

20.00 h.: Sopar del dia dels Enamorats.

DIUMENGE, 27 DE FEBRER **!!!JA ESTEM EN FALLES!!!**

10.30 h.: **Visita a les nostres falles al taller de l'artista faller i** posteriorment esmorzar patrocinat per la Falla.

14.30h.: **Paella** al casal elaborada pel màster xeff Pedro i no es el picapedra.

19.00 h.: Assistirem a la **Crida de la Fallera Major de València** a les Torres de Serrà.

22.00 h.: Sopar al Casal.

DISSABTE, 12 DE MARÇ

10.00 h.: Esmorzar al nostre casal. **All i pebre.** Javi s'ha tirat de la moto, una altra vegada. ¿És recordarà de fer-ho?

18.30 h.: **Presentació del Llibret de les Falles 2022.** Després de presentar-ho al concurs de llibrets fallers, ¿tindrem premi?

20.00 h.: Cena d'entrepà de baix del braç.

DIUMENGE, 13 DE MARÇ

14.30 h.: **Paella.** Després de molt de patir pel seu 50 aniversari Josemi afluixarà, ara sí, el canut. La paella serà feta per un afamat xef del nostre Casal.

DILLUNS, 14 DE MARÇ

18.30 h.: Concentració al Casal per a **replegar el ninot infantil** de la exposició al Museu Príncep Felip.

- 20.30 h.: **Sopar de la plantà infantil i lliurament de les recompenses otorgades per Junta Central Fallera.** El catering estarà preparat per un tal Mc-Donal's, afamat nortemericà que viu a València ja fa molt de temps.
- 24.00 h.: Després d'un dia molt dur i de molt de treball terminarem amb festa (qui puga, es clar)

DIMARTS, 15 DE MARÇ

- 09.00 h.: **Xocolate i bunyols** per a tots els qui hagen plantat la falla i a esperar al jurat.
- 14.30 h.: **Dinar de picaeta pija**, Taula d'ibèrics, xarcuteria selecta i formatges.
- 20.00 h.: **Recollida del ninot de la nostra comissió.** Anirem de nou al Museu Príncep Felip. Si la cosa està malament nos l'emportarem en un Cabify.
- 22.00 h.: **Sopar de la Plantà de la Falla Gran i lliurament de les recompenses per als majors otorgades per Junta Central Fallera.** *Assistirem a un prestigiós restaurant 'Estela Michélin'. Dresscode: Tots i totes amb esmòquing o vestits llargs de festa o si ho prefereixen amb els polars de la falla.* Seguidament tota la comissió plantarem la falla.
- 24.00 h.: **Al finalitzar la plantà, s'inaugurarà la barra.**

DIMECRES, 16 DE MARÇ

- 08.00 h.: Últims retocs de la nostra falla perquè quede tan bonica que el jurat no tinga dubtes.
- 10.00 h.: Esmorzar dels que han estat plantant la falla i esperarem al Jurat de Junta Central Fallera per a rebre, com la falla infantil, el Primer Premi. Uns bons ous fregits amb pernil per mitigar el cansament. Degustació de cassalla.
- 14.30 h.: **Arròs en fesols i naps** preparat per la nostra Lola, Diuen que este arròs té un ingredient secret com la Coca Cola. De segur te menjaràs més de un plat.

PROGRAMA DE FESTEJOS

- 15.30 h.: **Sesta.** *Manolo i Miguel han sol·licitat este acte. Ja estan majors i necessiten descansar.* Una trucaeta i mon anem.
- 16.00 h.: Concentració al casal per anar a recollir el casi segur primer premi d'infantils.
- 18.00 h.: **Berenar pels xiquets: xocolata i xurros. Farem manualitats i jocs infantils.**
- 22.00 h.: Sopar saludable per a mantindre el 'tipito' i que estarà format per cansalà, embotit blanc i negre, xoriço (tu), formatge i pimentons.
- 24.00 h.: Qui encara seguisca en peu, podrà degustar els nostres benvolguts còctels: gin-tònic, barrejà i 'xupitos' varis. Quants quedarem?

DIJOUS, 17 DE MARÇ

- 09.00 h.: **Esmorzar Musical Valencià.** Menjarem delicadeses valencianes, es a dir cacaús, tonyina i tramussos, acompanyats de les imprescindibles olives. Degustació de cassalla. La nostra banda de música ens amenitzarà el esmorzar.
- 10.30 h.: Concentració en el casal per anar a replegar el premi de la falla gran. Com segur que ens portem molts premis es prega màxima assistència per a replegarlos.
- 13.00 h.: Per a fer més diversa la nostra oferta cultural, **Fira del "Quinto y Tapa"** a preus populars.
- 17.45 h.: Concentració al casal per assistir tots junts a l'**Ofrena de Flors a la nostra patrona la Mare de Déu dels Desamparats** (Es prega màxima puntualitat).
- 22.00 h.: Sopar sorpresa. Què farem aquesta vegada? Qui ho sap, però alguna cosa soparem de segur.

24.00 h.: Qui encara seguisca en peu, verbena amb Djs Internacionals, on es podrà degustar els nostres benvolguts còctels: gin-tònic, barrejà i 'xupitos' varis. Quants quedarem?.

DIVENDRES, 18 DE MARÇ

10.00 h.: Esmorzar de germanor faller. Degustació de cassalles, nem a fer-se'n una.

14.30 h.: **Fideuà.** Qui la farà aquesta vegada? Com no, els mateixos de sempre. Es comenta que esta vegada el marisc arriba directament de Vinaròs. Mel de romer.

18.00 h.: **Berenar pels xiquets. Joc del tresor.**

20.00 h.: **Balls Llatins,** A ballar salsa i baxata a manta. Els nostres Luis i Mavi, casi natus, ens ensenyaran com ballar-los, no se'l poseu molt difícil. Els veïns de d'alt ens preparen Aigua de València a manta. Preus molt moderats.

22.00 h.: **Sopar "American Barbecue"** amb hot dogs, hamburgueses i totes eixes mariconaes de los ianquis.

24.00 h.: **¡¡¡NIT DEL FOC!!!** Novament, i fent un gran esforç la nostra comissió, tornarem a gaudir al nostre casal de l'última verbena d'aquestes falles a càrrec dels mateixos djs internacionals de la nit d'abans, que ens han promés els últims 'temazos' del moment.

DISABTE, 19 DE MARÇ

En primer lloc felicitats a tots els Joseps i Josefines (que es paguen alguna cosa) i a tots els pares.

09.30 h.: Esmorzar valencià molt econòmic. I qui podria fer una cosa així? El nostre benvolgut Miguel García ens prepararà unes sardines de bota, ous fregits i pebre roig. Degustació de cassalles de la nostra terra.

11.30 h.: Concentració al casal per assistir a la **solemne missa en honor al nostre patró Sant Josep** (Parroquia de los Santos Juanes).

PROGRAMA DE FESTEJOS

- 14.30 h.: **Paella.** Qui serà el cuiner? Me ha comentat Luisin que vol desvirgar-se en la cuina, pot ser un gran dia.
- 16.00 h.: Trucaeta i parxís pels güelos.
- 17.00 h.: **Berenar i globotà infantil.** *Es prega als majors que preparen els pulmons perquè no hi ha pressupost per a infladors.*
- 18:00 h.: Tardeo, actuació estel·lar del afamat grup **“La Golfería”**. Mare de Déu quin perill que ten estos xicons.
- 19.30 h.: Ja ha arribat el **pasacarrer boig**. Queden poques hores per a acabar les falles, així que, escampe i festa per a tots.
- 20.00 h.: Amb llàgrimes als ulls, **ens disposem a cremar la nostra falleta infantil.** Posteriorment Sopar infantil.
- 22.00 h.: **Cremà de la nostra falla gran.** Encara que cansats i somnolients serem com l’ave Fénix i vorem resurgir d’aquestes cendres les falles 2022-2023.
- 23.00 h.: Sopar. Esta vegada i per a que no servisca de precedent soparem les sobres, sense oblidarnos dels cacaos i tramussos. No sabem si arribarà el nostre producte estrella, les olives. Finalitzarem la degustació de cassalla.

!!!BONES FALLES!!!

Observacions:

- Recordeu que no estem sols. Tots els actes finalitzaran a les 3:00 hores.
- Durant els actes oficials el casal estarà tancat.
- Els horaris i actes podran ser modificats per necessitats de la comissió.
- Es convoca a tota la comissió per al dia 1 d’abril, a les 20:00 hores, Junta de dissolució i nova formació.

HIMNE REGIONAL

Per a ofrenar noves glòries a Espanya,
tots a una veu, germans, vingau.
¡Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau!

¡Pas a la Regió
que avança en marxa triomfal!

Per a tu la vega envia
la riquesa que atresora,
i es la veu de l'aigua càntic d'alegria
acordat al ritme de guitarra mora...

Paladins de l'art t'ofrenen
ses victòries gegantines;
i als teus peus, sultana, tons jardins extenen
un tapís de murta i de roses fines.

Brinden fruites daurades
els paradisos de les riberes;
penjen les arracades
baix les arcades de les palmeres.

Sona la veu amada
i en potentíssim, vibrant resso,
notes de nostra albada
canten les glòries de la Regió.

Valencians: en peu alcem-se.
Que nostra veu
la llum salute d'un sol novell.

Per a ofrenar noves glòries a Espanya,
tots a una veu, germans, vingau.
¡Ja en el taller i en el camp remoregen
càntics d'amor, himnes de pau!

¡Flamege en l'aire
nostra Senyera!

¡Glòria a la Pàtria!
¡Vixca Valencia!

¡VIXCA! ¡¡VIXCA!! ¡¡¡VIXCA!!!

GRACIES

A tots els
col·laboradors
per la seua ajuda

Little kings
BOUTIQUE INFANTIL
De 1 mes a 16 años
C/Ejército Español, 3
46900 Torrent (Valencia)
Tlf. 96 083 19 97
www.littlekings.es

Aves Selectas Mercedes

CUIDAMOS LA CALIDAD

963 829 148

info@aveselectasmercedes.es

www.aveselectasmercedes.es

Mercat Central

Palcos del 52 al 47

46001- Valencia

BAR CAFETERÍA RESTAURANTE

Bar la Lonja

Tel: 667 691 830
C/ Palafox nº 1

Cocina de Mercado
Almuerzos Populares

Descubra las
grandes ventajas
de utilizar nuestras
LAVADORAS Y SECADORAS!!!

SECADO

Secadoras
de gas
Rápidas y
Económicas
(hasta 80 °C)
Desde 1€ - 10Min.

LAVADO

Lavadora
11Kg - 4€
Lavadora
15Kg - 6€

Limpieza de Alfombras
por encargo

SERVICIO A DOMICILIO

Desde 3€

OTROS SERVICIOS

Máquina
de cambio

www.autolavanderiasmarti.com

**Teléfono
608735196**

C/ DOCTOR ZAMENHOF N° 27 BAJO IZQ (VALENCIA)

FRUTERÍA Y ALIMENTACIÓN SUBHAN

Forn Desamparats
 Ahir y hui artesans
Servei a domicili

CENTRAL:
 C/ Guillem Sorolla, 13-11
 Telf: 96 391 60 75

SUCURSAL:
 MERCAT CENTRAL
 Ptos: del 348 al 365 - 389 al 374
 Telf: 96 382 92 35

46001 VALENCIA
 R.G.S. 20.28267/V

Administración de Loterías
 Para que sigas jugando cuándo y dónde quieras

Marco: 620 71 03 03
 Verónica: 671 28 69 75

C/ Teruel 2 - 46008 Valencia - 96 382 41 37
suerte@loratpenatdors.es - www.loratpenatdors.es

nº48

Elige este Punto de Venta
83390
 Regístrate en
loteriasypuestas.es

LO RAT PENAT D'OR ...
... NO DEJES DE SOÑAR

Suerte!

ORDAT

Serigrates Sublimació

MARQUES

Tel. 610 532 851

www.serigrates.es

Avda. Constitució, 41 Valencia

CHARCUTERÍA SELECTA

Servicio a Domicilio

JOSÉ BERENGUER

Tel. Móvil: 607 19 77 29

MERCADO CENTRAL VALENCIA

PALCO 133 y 134

TELEFONO TIENDA

96 382 91 96

HORNO GIL

Horno con producción propia
elaborado de forma artesanal

TELEFONO: 96 391 34 78

hornogilvalencia@gmail.com

C/ Santa Teresa Nº 3
46001 - Valencia

El Tulipán Flores

Tienda nº 4

Plaza Ayuntamiento Valencia
eltulipanmaribel@gmail.com

Telf: 963 52 62 32- 678 564 214

El Torito Cafeteria - Restaurante

Tel. 962 058 756
eltoritoreservas@gmail.com

C/ Guillem de Castro, 76 bajo
46001 Valencia

REPRO GRAFÍA

BV

**Imprenta Online
Diseño Gráfico
Atención Profesional
Envíos a domicilio**

www.reprografiabv.com - 96 352 24 83 | 680 607 771

GOCCIA SPA

www.gocciaspa.com

**RUBEN TRAPERO
MORALES**

Director de ventas
comercial@gocciaspa.com
674 309 546 - 961 525 341

EXPOSICIÓN

C/ Comarques del País, 117
46930 - Quart de Poblet

SPAS · SWIMSPAS · SAUNAS · BAÑOS TURCOS · WELLNESS

JOSE ATIENZA

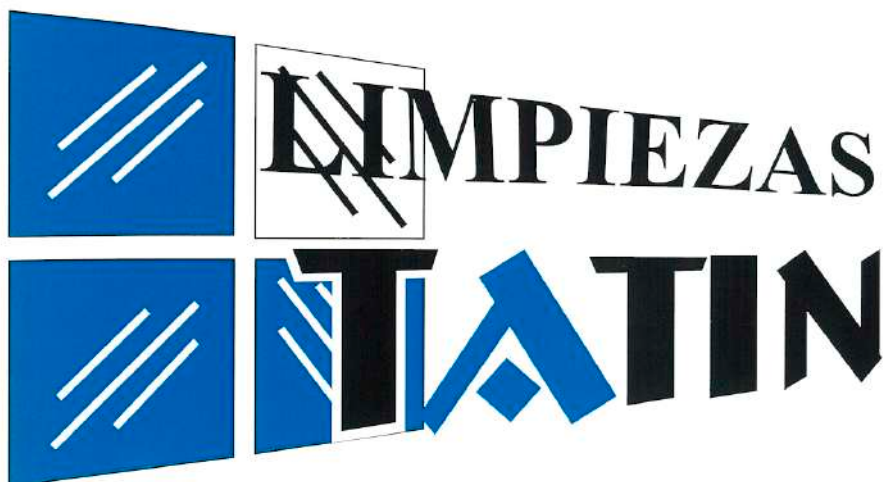
FOTÓGRAFO

Avd. San José de la Montaña, nº2 - 46008 Valencia telf. 96 33 222 31

ESTUDIO FOTOGRÁFICO FOTO CARNET
REPORTAJES DE BODA - COMUNIÓN - BAUTIZO
REVELADO DIGITAL Y ANALÓGICO
EDICIÓN DE VÍDEO

SADA SHIVA ALIMENTACIÓN

SERVICIO DE LIMPIEZA DE
MANTENIMIENTO DE EDIFICIOS
LOCALES - NAVES INDUSTRIALES
GARAJES - OFICINAS

TELÉFONO/FAX
96 274 46 01
MÓVIL: 618 377 656
646 413 755

EL PAN DE
ESTELLÉS
Artesanos desde 1868

Seleccionamos las mejores materias primas nacionales y con la elaboración tradicional aprendida desde 1868 conseguimos el aroma y el sabor del buen pan solo alcanzable por:

EL PAN DE ESTELLÉS
MERCADO CENTRAL PUESTOS
481 - 482 - 483: 520 - 521
46001 VALENCIA
684 467 889

La Fallera

ES MUY DE AQUÍ

Fallera Nutrición, S.L.
Av. de Alicante, s/n
46460 Silla (Valencia)

lafallera@lafallera.es
www.lafallera.es

Volem agrair públicament a les següents comissions per col·laborar amb nosaltres en la planta dels nostres monuments, en les falles de setembre de 2021, cedint-nos arena, quan ens l'havien furtat, mostrant així la germanor fallera de col·laboració i concòrdia.

CINECITTÀ CRÈDITS

MAQUETACIÓ

Alfonso M. Hernández Selva

IMPREMTA

Comunicación Gráfica Alborada

CRÍTICA LLIBRET

Vicent López

POESIA FALLA INFANTIL

José Luis Martínez Ríos

ARTICLES I REPORTATGES

Nerea Ribera Navarro

Alfonso M. Hernández Selva

Sergio Aspas

Manu Gimeno

PROGRAMACIÓ

José Miguel Sanchez Vallés

Mª Dolores García Pérez

FOTOGRAFIA

Óscar García Pérez

Mª Dolores García Pérez

Laura Muela Pérez

ANUNCIS

Mª Teresa Pérez Cháfer

Pedro García García

Miguel García Fayos

PRODUCCIÓ

A.C. Falla Pintor Domingo - Guillem de Castro

DIRECCIÓ

Alfonso M. Hernández Selva

Cooperem
amb les persones.

**Com sempre,
al costat de les falles.**

caixapopular.es